

VENDÉGVÁRÓ ÉRTÉKEK, PROGRAMOK

A TermészetBÚVÁR melléklete

Körös–Maros Nemzeti Park

*„Füzes Tiszaparttól Biharig egy róna,
Mintha sebes árvíz meggyalulta volna;
S ha Belényes ormán fölkel a nap reggel:
Végignézhethet rajta, még álmos szemekkel.”*

(Arany János: Tájkép)

Készült a Környezetvédelmi és Vízügyi
Minisztérium támogatásával

azánk hetedik
nemzeti parkja
1997. január 16-
án alakult meg.

Tizenhárom mo-
zaikból álló terüle-
te 51 125 hektár, eb-

ből 6419 hektár fokozottan védett, míg
3283 hektár a Ramsari Egyezmény ha-
tálya alá tartozik.

A Tisza és mellékfolyói által hatá-
rolt táj a folyószabályozások előtti
időkben vizes és szárazabb típusú
élőhelyek (szikes gyepek, sziki tölgye-
sek, löszpuszták, lápok, mocsarak,
morotvák, vizes rétek, kemény- és
puhafás ligeterdők) rendkívül válto-
zatos mozaikjából épült fel. Az árvi-
zeztől mentes területeket erdős sztye-
pek és löszpuszták uralták, amelyek
jelenleg kiemelt természetvédelmi
értéket képviselnek.

A nemzeti park védett területét
északról a Körösök, délről a Maros,
míg nyugatról a Tisza foglalja keretbe.
A táj jó része így jelenleg is vízhez
kötődik. A Körösök és a Maros víz-
rendszerének, holtágainak, az ezek-
hez kapcsolódó ártéri erdőknek, a
Sárrét vízrendezési munkálatai után
nyomokban megmaradt mocsárfol-
toknak és a történetileg hozzájuk tar-
tozó szikes gyepeknek az emlékeit,
értékeit őrzi. A folyókat sok helyen
puhafás ártéri erdők, füzes-nyárasok
bokros, ligetes állományai követik.
Ezekhez az egykori mocsárvilág érté-
kes növényei társulnak.

A Körösök szabályozása után a vi-
zes életterek jó része megszűnt vagy
beszűkült. Az ilyen élőhelyekhez
alkalmazkodott állattípusok túlélésében
fontos szerepet tölt be a hullámtér. A
hullámtéri holtágak közül különösen
fontosak az úgynevezett *szentély jelle-
gűek*, amelyek az egykori vízi világ
megmaradt természeti kincseit őrzik.

A Körösök hullámtérének legfonto-
sabb élőhelyei az ártéri puha- és ke-
ményfás ligeterdők, az ártéri kaszáló-
rétek, a holtágak, a kubikok, az ártéri
mocsarak és maga a folyó. A hullám-
teret az év nagy részében vízimada-
rak sokasága népesíti be. A jégmentes
folyó télen vadrécék ezreinek nyújt
pihenőhelyet. Csapataikat vadászó *ré-
tisasok* követik. A kiemelkedő állattani
értékek közé tartozik a hullámtéren
biztos életfeltételeket találó, fokozot-
tan védett *vidra* is. Ártéri kaszálórét

védett növényfaja a *réti iszalag*, vala-
mint a gát lábánál néhol előforduló
nyári tőzike.

A Maros menti terület döntő többsé-
ge erdő, ahol kemény- és puhafás állo-
mányok váltják egymást. Több helyen
is megtalálható a védett *tavaszi csillag-
virág*. Az ártéri erdők és a hullámtéri
élőhelyek fokozottan védett fészkelő
faja a *fekete gólya*, a *holló* és a *szalakóta*.
A táj kiemelkedő értékei közé tartozik
a tömegesen előforduló *bánáti csiga*,
amelynek első példányát 1972-ben
Deszk határában, a botlófűzes egyik
idős állományában találták meg.

Az *európai nyelesszemű légy* új fajnak
számít földrészünkön. Ennek első pél-
dányát 1996-ban a Maros torkolata
közelében fedezték fel. A térség víz-
járta élőhelyeit negyvennyolc halfaj
népesíti be. Közülük bennszülött, vé-
dett faj a *magyar bucó*, a *német bucó*,
a *homoki küllő* és a *selymes durbincs*.

A Körös-Maros Nemzeti Park leg-
északibb részterülete a *Dévaványai-
Ecsegi-puszták*. Itt található a Horto-
bágy-Berettyó húsz kilométeres, sza-
bályozatlan, védett szakasza, amely
lassan meanderezve hatalmas kanya-
rokat ír le, és tekintélyes gyepterülete-
ket fog közre. A folyóhoz közeli gém-
telepen a kolóniaalapító *sziürke géme*
és *bakcsók* mellett a fokozottan védett
kis kócsag és *üstökösgém* néhány párja
is költ. A folyó menti gulyakutakban
az Alföldön ritka és védett *gímpáfrány*
telepedett meg. A víz felszínén az eu-
rópai vörös könyves *sulyom* mellett
a *tündérfátyol*, a *vízitök* és a *kolokán*
állományai burjánzanak.

A Dévaványa-Ecsegfalva térségé-
ben mozaikszerűen elhelyezkedő szi-
kes puszták legbecsesebb természeti
kincse a madárvilág. Itt található
hazánk legéletképesebb *túzokállomá-
nya*, amelynek megóvására 1975-ben
Túzokvédelmi Állomást hoztak létre.

Füves pusztáink hajdan gyakori,
nagy testű madara sok esetben szán-
tóföldeken keres költő-, illetve táplál-
kozhelyet. Mivel a száma igen meg-
fogyatkozott, a nemzeti park megkü-
lönbötetett figyelmet fordít a ná-
lunk élő példányok megtartására.
Ennek első számú feltétele az állo-
mány szabadtéri védelme, amelynek
keretében ügyelnek arra, hogy kel-
lően nyugalmasak, tágasak legyenek
a pusztai dürgő- és fészkelőhelyek,
senki se háborítsa a fészkeket, gon-

Maros-ártér

doskodnak a megfelelő téli takarmánybázisról stb.

A térség – hasonlóan ritka – fokozottan védett madárfaja az *ugartyúk*. Az ürgetelepek kialakulásának feltételeit a kellően legeltetett füves puszták teremtették meg.

Az Alföld e részének egynegyede rendszeresen elöntött árterület volt, ahol a hazánkban manapság már ritka vendégnek számító madárfajok sokasága fészkel. A *Kis-Sárrét* annak a hatalmas mocsárvilágnak a legértékesebb maradványát őrzi, amelyet a Sebes-Körös, valamint a romániai Bihar-hegység déli lejtőiről érkező számtalan ér áradásai alakítottak ki.

A biharugrai halastavak együttese hazánk második legnagyobb mesterséges halastórendszerét alkotja. Felbecsülhetetlen értékű madárvilágnak ad otthont, és 1996 óta a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozik.

A vonuló fajok közül kiemelkedő jelentőségű a fokozottan védett *kis lilik* és az utóbbi években rendszeresen megfigyelhető *vörösnyakú lúd*. A lehalászások után visszamaradó tómedrekben nagy tömegben gyülekeznek a különböző partimadarak, köztük godák, cankók és pólingok.

Rendszeres vendég a *halászsas*, és örömdetesen nő az itt telelő *rétisasok* száma. A tavak mentén egyre inkább teret hódító nádist *nyári lúd*, *nagy kócsag*, *vörös gém* és egy-két pár *vörösnyakú vöcsök* választja fészkelőhelyül. A leeresztett, szárazon álló tómedrekben *gulipánok* fészkelnek. Az emlősök közül a fokozottan védett vidrának egyik legerősebb hazai állománya él a tavakon és csatornákon.

A sárréti vízi világ két utolsó hírmondója a tavak szomszédságában elhelyezkedő Ugrai- és Sző-rét. A vizes élőhelyek fokozatos visszahúzódása különösen fontos feladattá tette a két ősi mocsárfolton található harmatkásás, sziki kákás, magas sásos és kolokános mocsári társulások eredeti állapotának megőrzését.

Legféltettebb természeti kincseink közé tartozik a *Bélmegyeri Fáspuszta*, amely a magányosan álló, több száz éves kocsányos tölgyekkel és az idős vadkörtefákkal az ősi erdős sztyep látványát idézi. A sziki tölgyes tisztásain a sziki erdőpuszta-rét társulás értékes állományai maradtak meg. A társulás névadó faja a *sziki kocsord* és a *régi őszirózsa*. A sziki kocsord első sorban a szikes puszták, szikesedő

erdőtisztások és rétek veszélyeztetett ritkasága, amely egyben tápnövénye jellegzetes éjszakai lepkefajunknak, a *nagy szikibagolylepkének*. Ez nemcsak a szikes területeken, hanem minden olyan élőhelyen megtalálható, ahol a tápnövénye is előfordul. Populációi egész Európában szigetszerűen visszaszorultak, feldarabolódtak, nálunk azonban stabilnak tekinthető az állománya.

A Békéscsabától délre eső területen kanyargott egykor az Ós-Maros. A folyó elhagyott medrei a nemzeti park *Kígyósi-pusztá* részterületének legfontosabb domborzati elemei közé tartoznak. A védett területen a klasszikus szolonyeces szikesekhez kötődő mikrodomborzati formák és növénytársulások teljes skálája megtalálható. A pusztá nedvesebb részein ecsetpázsitos sziki rét alakult ki. A pusztán összegyűlő víztömeg több hónapos tavaszi és őszi vízborítást eredményez, ezért a terület a vonuló vízimadarak stratégiai fontosságú pihenőhelye. Biztonságos táplálkozási lehetőséget kínál a pólingoknak, cankóknak és godáknak, és éjszakázóhelyet jelent a lúd- és récecsapatoknak. A pusztá mindezen túl a fehér gólyáknak és

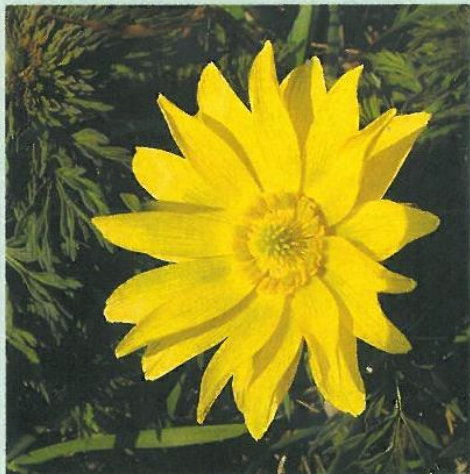
darvaknak is gyülekező-, illetve pihenőhelye.

A nemzeti park jelenlegi területén fedezték fel és hazánkban csak ebben a térségében él a *dobozi pikkelyes csiga*. Az alig öt milliméteres kis csiga ritkasága miatt a fokozottan védett fajok közé tartozik. Egyik élőhelye a kígyósi Nagyerdő.

A kiváló talajadottságú löszpuszták egykor Magyarország területének hét és fél százalékát borították, a szántóföldi művelésnek azonban csaknem teljesen áldozatul estek. Az Alföld sík vidékein foltokban, a szikes pusztákon szigetszerűen kiemelkedő löszháton, az idősebb mezsgyéken, a bronzkori földvárakon és a kunhalmonokon megmaradt társulások védelme vegetációtörténeti, florisztikai szempontból egyaránt nemzetközi érdek. A számos ritka növényt és állatfajt őrző gyepek területi kiterjedésüktől függetlenül egyedülálló értékek.

Battonya mellett található a *Tompapusztai-löszgyep*. A Száraz-ér által határolt területen húsz hektáron megmaradt összefüggő löszgyepfolt növény-tani értékei közül kiemelkedik a *szenny-nyes írfű*, a *kék atracél*, a *macskahere* és a *pusztai meténg*. A területen él egyik röpképtelen szöcskefajunk, az egyenesszárnyúak rendjébe tartozó, fokozottan védett *magyar tarsza* tekintélyes állománya. Veszélyeztetettsége röpképtelenségével függ össze, mert azt a területet, ahonnan eltűnik, nehezen tudja újra benépesíteni.

Kihalás szélére sodródott fajunk a fokozottan védett *földikutya*. Itt azonban stabil népességgel képviselteti magát. A szinte teljes egészében föld

Erdélyi hérics

alatti életmódra specializálódott faj szemei csökevényesek, rendeltetés nélküliek. Táplálékát főként a növények föld alatti részei (gumók, hagymák, rizómák) teszik ki.

Csorvás határában a vasúti pályatest és egy földút melletti löszmezsgyében található hazánk legveszélyeztetettebb növényritkasága, az *erdélyi hérics*. Állományát 1935-ben fedezték fel. A bronzkor végén épített és Nagytatársánc néven említett földvár szintén ritka, fokozottan védett növény, a *bókoló zsálya* termőhelye.

A szikes tavak az egész Alföldön eltűnőben vannak, ezért a Dél-Tiszántúl különleges természeti értéke a Kardoskúti Fehértó. Medre a Maros folyó egykori mellékágából alakult ki. A fokozatos sófelhalmozódás eredményeképpen nemcsak a lefűződött mellékág, hanem a környező puszták is elszikesedtek. A tó vízszintje az időjárástól függően ingadozik. Az időszakosan kiszáradó tómederben jellegzetes bajuszpázsitos-sziki sóbálás társulás figyelhető meg.

A Fehértó a pusztákhoz kapcsolódó növénytakaró és állatvilág őrzője. A madárvonulásban betöltött kiemelkedő szerepe miatt 1979 óta a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozik.

A fokozottan védett fészkelő madarak közül kiemelkedő érték a *gülpán*, a *gólyatöcs* és a *széki lile*. A vonuló vadlibák száma bizonyos években eléri a negyven-ötvenezret, a vadrécéké a százhuszezret, de a darvak tizenöt-húszezres őszi éjszakázó állományai sem ritkák. Az alkalmilag ide elvetődő madárfajok közül európai jelentőségű a *vékonycsőrű póling*, a vörösnagyú lúd, a kis lilik, a *vándor-*

sólyom és a récecsapatokra vadászó *rétisas*.

A pusztaterületek facsoportjaiban és a mezőgazdasági területeket övező fasorokban is költ a *kékvércse*. Az utóbbi időben mind jobban visszaszoruló faj elterjedésének hazánk a legnyugatibb határa. Nyár végén, ősz elején ennek ellenére százszámra megfigyelhető az esti gyülekezőhelyeken.

A Fehértó szomszédságában levő Sóstói-telep a nemzeti park szürkemarha-, cigája- és rackaállományának birodalma. A környező gyepek „szak-

Bánáti csiga

szerű” természetvédelmi kezelését ezek a törzskönyvezett, ősi magyar háziállatok látják el.

Tótkomlós és Makó térségében terül el a három pusztai foltból álló területi egység, a Csanádi-puszták területe. Kiemelkedő értéke a legdélibb Királyhegyesi-pusztá több ezer töves *tavaszihérics*-állománya, valamint a szikes tavak közé tartozó Csikópusztai-tó. A középső pusztafolt, a Montág-pusztá tavaszi ezerhektáros vízborítása a Dél-Tiszántúl legnagyobb összefüggő vízfelülete.

Magyar szürkemarha-állomány a Kardoskúti Fehértónál

KULTÚRTÖRTÉNETI ÉRTÉKEK

A Holt-Sebes-Körös partján magasodik az ártér fölé a kettős Mágórhalom. Mind gazdag történelmével, mind a feltárás bemutatásának módjával hazánk egyedülálló nevezetességei közé tartozik.

A mágori kettős domb területén végzett feltárómunka eredményeként őskori települések maradványai, Árpád-kori templomok és monostor maradványai kerültek napvilágra. Az 1810–1812 között épített, a restaurált monostorfalak alatt húzódó Wenckheim-féle borospincében a templomok építészeti múltját, valamint leleteit bemutató múzeumot rendeztek be. Az átellenben levő dombon pedig „in situ” mutatják be a feltárt őskori tell (lakóhalom) részleteit.

Az őskori – újkőkori, rézkori és bronzkori – házak, hulladékgyűjtők, vermek és szabadtéri tűzhelyek, valamint az újkőkori és rézkori temetőrészletek leletein keresztül nyomon

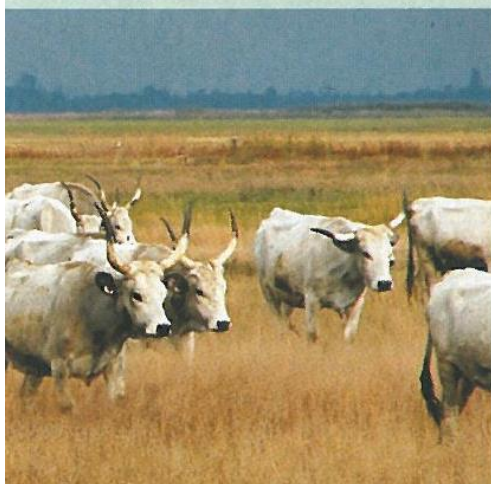
követhető az egymást váltva megtelepedő népek, illetve népcsoportok mindennapi élete, átérezhető hiedelemviláguk hangulata.

A Kr. e. VIII–V. században épített, Nagytatársánc néven említett földvár, az Árpád-kori csomorkányi templom maradványa, a kunhalmon emelkedő, XIII. századi nagykopáncsi templom, a feltárásokkal napvilágra került régészeti leletek sokasága évezredes és évszázados kultúrákról, a természeti környezetükkel összhangban élő közösségekről tanúskodik.

A Kígyósi-pusztához tartozik a Wenckheim-kastély és parkja, amely a védett terület kultúrtörténeti gyöngyszeme, és régóta a kirándulók kedvelt célpontja. A parkot 1875-től kezdődően az akkori erdős sztyep jellemű ősvegetáción alakították ki. A kastélyt 1875–1879 között Ybl Miklós tervei és irányítása alapján neoreneszánsz stílusban emelték. Építése és a park telepítése gróf Wenckheim Frigyes és Krisztina nevéhez fűződik.

Terített asztalt kínál a táj a nagygodáknak is

A látnivalók fontos csoportját alkotják a hagyományos paraszti kultúrához tartozó emlékek, a tanyák, a gazdasági épületek, a megőrzött gazdálkodási formák és eszközök.

KÖRNYEZETI NEVELÉS, TURIZMUS

A Szarvason és Dévaványa-Réhelyben működő látogatóközpontjaink változatos programokkal várnak minden kedves érdeklődőt az óvodásoktól a felnőtt korosztályig. Programjaink a természetszerető és természetvédő szemlélet alakítását szolgálják a résztvevők életkorához és egyéni igényeihez.

Sóvirágos gyep a Nagy-Sárréten

nyeihez igazodva. Azoknak is ajánljuk e helyszíneket, akik tartalmas kikapcsolódásra, a természet közelében eltöltött néhány kellemes órára vágnak.

A nemzeti park mindkét látogatóközpontjában szervez erdei iskolai programokat. A foglalkozások lehetőséget nyújtanak arra, hogy az általános iskola alsó és felső tagozatos korcsoportjai három-öt napot tölthessenek el kellemesen és hasznosan, a korosztálynak és a felmerülő igényeknek megfelelően. A nemzeti park szakemberei és a látogatóközpontok pedagógus munkatársai szakmai segítséget nyújtanak a programok lebonyolításához.

KÖRÖSVÖLGYI LÁTOGATÓKÖZPONT

Szarvason, a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság központja mellett várja látogatóit a Körösvölgyi Látogatóközpont. Az épületegyüttest körülölelő 26 hektáros Anna-liget egyedi adottságú, különleges értéket képvisel, hiszen a természetes állapotok mellett a kastély és kastélypark kultúrtörténeti emlékként is rangos helyszín.

A parkban található eredeti növényvilág, az élőhelyek változatossá-

Gólyatöcs

Rétisizsalag

ga alkalmassá teszi a tájat arra, hogy az ideérkezők a Körösvölgyi Látogatóközpont és az innen induló Annaligeti tanösvény révén megismerjék a Körös-Maros vidéki táj jellegzetes arculatát, növény- és állatvilágát. A Dél-Tiszántúl természeti értékei című állandó kiállítás pedig nemcsak a nemzeti park értékeit, hanem a természetvédelem időszerű feladatait is bemutatja.

Nyitva tartás: április 1-jétől október 31-éig hétfő kivételével mindennap 9–17 óráig.

Szolgáltatásaink:

- túravezetés,
- rendhagyó órák (terepen és teremben),
- szakmai és ismeretterjesztő előadások,
- erdei iskola kidolgozott szakmai programokkal,

KÖRÖS-MAROS NEMZETI PARK

Az alapítás éve: 1997.

Jelenlegi területe: 51 125 hektár.

Fokozottan védett terület: 6419 hektár.

Ramsari-terület: 3283 hektár.

Védett és fokozottan védett növényfajok
száma: 96.

Csak a nemzeti parkból ismert növényfajok:
erdélyi hérics, kónya zsálya.

Védett és fokozottan védett állatfajok
száma: 458.

FELELŐS KIADÓ, FÖSZERKESZTŐ: DOSZTÁNYI IMRE
MŰVÉSZETI, GRAFIKAI SZERKESZTŐ: KERÉK ANTAL
NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS: PIXEL-X KFT.
NYOMÁS: RÉVAI NYOMDA KFT.

Írta:

Domokos Andrea,
Lestyan-Goda Judit,
Sallainé Kapocsi Judit,
Szelényi Balázs

Fotó:

Bíró István,
Greksza János,
Hanyecz Katalin,
Harsányi Dezső,
Jakab Gusztáv,
Kocsis Péter,
Sallainé Kapocsi Judit,
Sallai Zoltán,
Széll Antal,
Tóth Tamás

A Körös–Maros Nemzeti Park részterületei

- kerékpárkölsönzés,
- termék bérbeadása (jó minőségű, állandóan bővülő technikai eszközök),
- helyiségek konferenciák, tréningek, továbbképzések számára,
- programajánlat a Körös-Maros Nemzeti Park területére,
- szakmai segítségnyújtás oktatási intézményeknek,
- kiadványok értékesítése.

A programok megszervezése előzetes egyeztetést igényel.

Szolgáltatásaink igénybevételéről, költségeiről és a bejelentkezéssel kapcsolatos tudnivalókról érdeklődni lehet:

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság Körösvölgyi Látogatóközpont

5540 Szarvas, Anna-liget 1.

5541 Szarvas, Pf. 72

Telefon: 66/313-855

Fax: 66/311-658

E-mail: korosvolgy@kmnp.hu

Honlap: www.kmnp.hu

RÉHELYI LÁTOGATÓKÖZPONT

Dévaványa és Ecsefalva között félúton található. A Réhelyi Látogatóközpont múzeumi épületének emeleti részén található állandó kiállítás bemutatja a terület egyedülálló értékét, az európai tűzokot, valamint a tájegység élővilágát és történetét. A központ külső bemutatóhelyein tűzok, magyar szürke marha, bivaly, rackajuh, mangalica sertés és különböző baromfifajták figyelhetők meg. A látogatóközpontból kiinduló tanösvény beavat a terület jellemző növény- és állatvilágába. A védett területen kijelölt kerékpáros túraútvonalak bejárásához az igazgatóság központjában kerékpárok bérelhetők.

Az oktató- és szállásépületben negyvennyolc fő helyezhető el. Szakmai továbbképzések, előadások, tréningek megtartására nyújt lehetőséget az épületben található két, ötvennégyes befogadóképességű előadóterem és két, huszonöt fős oktatóterem.

Nyitva tartás: április 1-jétől október 31-éig hétfő kivételével mindennap 9-17 óráig.

Szolgáltatásaink:

- erdei iskola kidolgozott szakmai programokkal,
- túravezetés, szakvezetés, szakmai és ismeretterjesztő előadások igény szerint, előzetes egyeztetéssel,

- szálláshely negyvennyolc fő részére,
- konferenciákra, tréningekre termék bérbeadása,
- kerékpárkölsönzés felnőtteknek, diákoknak,
- lovas kocsikázás,
- kiadványok értékesítése,
- programajánlat a Körös-Maros Nemzeti Park területére.

Szolgáltatásaink igénybevételével, költségeivel és a bejelentkezéssel kapcsolatban érdeklődni a 06-66/483-083 és 06-30/445-24-09 telefonszámon, illetve az alábbi címen lehet:

Körös-Maros Nemzeti Park Réhelyi Látogatóközpont

5510 Dévaványa, Réhely.

Telefon/fax: 06-66/483-083

E-mail: rehely@kmnp.hu

Honlap: www.kmnp.hu

KIÁLLÍTÓHELYEK

Kardoskúti Múzeum

A Kardoskúti Múzeumban található állandó kiállítás a Fehértó múltját és természeti értékeit mutatja be. A kiállítást a Békés Megyei Önkormányzat Múzeumok Igazgatóságának Természettudományi Osztálya 1989-ben alakította ki. A múzeum a kardoskúti táj változásait, a növény- és állatvilágot régi térképekkel, rajzokkal, fotókkal és preparátumokkal szemlélteti. A múzeum előzetes bejelentkezéssel látogatható. Érdeklődni lehet telefonon: 06-68/429-262, 06-30/475-1776.

Vésztő-Mágori Történelmi Kiállítóhely

A kettős Mágor-halom egyrészt az újkőkortól a bronzkorig itt élő embe-

Bókoló zsálya

Biharugrai halastórendszer

Koloncos legyezőfű

rek történeti emlékeit hordozza, másrészt a Csolt nemzetség monostorából (XI. század) átépített kolostortemplom (XII. század) romjait őrzi.

A kiállítóhelyet a Békés Megyei Önkormányzat Múzeumok Igazgatósága üzemelteti.

Nyitva tartás: május 1-jétől szeptember 30-áig mindennap 9–18 óráig; áprilisban és októberben mindennap 10–16 óráig; novembertől márciusig zárva. Telefonszám: 06-66/477-148.

AZ IGAZGATÓSÁG SZÁLLÁSHELYEI

*Réhelyi Látogatóközpont,
Dévaványa, Réhely*

Az oktató- és szállásépületben negyven fő részére turistaszállás és nyolc fő részére vendégszoba vehető igénybe. A turistaszálláson 4 db 4 ágyas

fürdőszobás szoba és 4 db 2x3 ágyas közös fürdőszobás szoba áll rendelkezésre. A vendégszálláson 2 db 2 ágyas szoba és 1 db 4 ágyas családi lakrész van. A vendégszobák közös konyhával, saját légkondicionálóval, televízióval és hűtővel vannak felszerelve.

Vendégház, Biharugra, Erzsébet u. 63. Aki a Kis-Sárrét részterület felfedezésére indul, szállást foglaltathat a védett terület közvetlen közelében is. Az itt található vendégházban hat fő részére van szálláslehetőség.

Sátorozási lehetőség van a nemzeti park alábbi részterületein: Dévaványai-Ecsegi-puszták

Réti sas

Körös-ártér

Dévaványa, Réhelyi Látogatóközpont.

Kis-Sárrét

Biharugra, Janka-lak, Erzsébet út 14.

Kardoskúti Fehértó

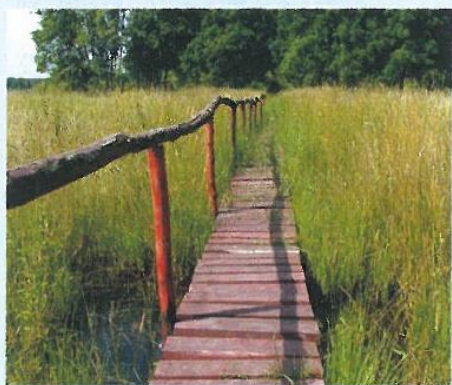
Kardoskút Tanya 251 (Kardoskúti Múzeum).

Bejelentkezés, szállásfoglalás egész évben az igazgatóság elérhetőségein.

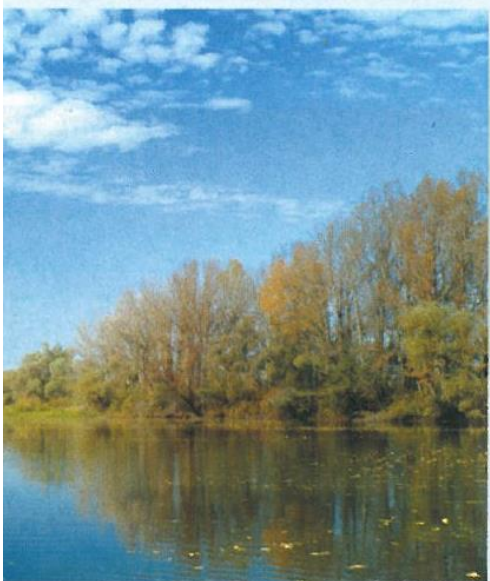
TANÖSVÉNYEK

Réhelyi Tanösvény

A tanösvény hossza 1,5 km. Az útvonal gyalogosan egy óra alatt bejárható. Kiinduló- és érkezőpontja a

Kisvátyoni Tanösvény

Réhelyi Látogatóközpont, A tanösvény nyolc állomáshelye bemutatja a Dévaványai-Ecsegi-puszták jellegzetes élőhelyeit, fontosabb növény- és állatfajait. Érdeklődni telefonon: 06-66/483-083.

Kígyósi Tanösvény

A tanösvény hossza 5 km. Kiindulópontja a Szabadkígyós településtől délre elhelyezkedő Nagyerdő északi része. Négy állomása gyalogosan két óra alatt bejárható. A tanösvény Kígyósi-pusztá növény- és állatfajait, jellegzetes élőhelyeit mutatja be. Érdeklődni telefonon: 06-30/475-1777.

Anna-ligeti Tanösvény

A 2 km-es tanösvényt Szarvason, az Anna-ligetben alakították ki. Nyolc állomáson ismerhető meg az itteni változatos élővilág. Egy kellemes sétahoz másfél órára, az állomások részletes áttanulmányozásához három órára van szükség. Az útvonal csak gyalogosan járható. Érdeklődni telefonon: 06-66/313-855.

Kisvátyoni Tanösvény

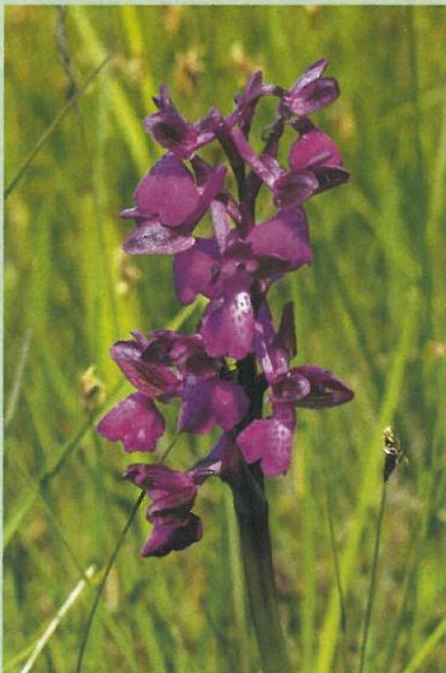
A tanösvény Geszt és Zsadány község határában található, hossza 8 km. Zsadánytól Biharugra felé haladva a kereszteződéstől száz méterre jobbra fordulunk, ahol egész évben járható, szilárd burkolatú bekötőúton lehet eljutni az indulóállomáshoz. A tanösvény induló- és befejezőállomása nem esik egybe, az ösvény nem zárul. Az utolsó állomás a Zsadány-Biharugra közúton továbbhaladva a nemzeti parkot jelölő hatósági táblától 1 km-re, az út jobb oldalán található.

Autóbusz, kisbusz szilárd burkolatú úton juthat el az indulóállomásra. Leszállás után a vendégek az ösvény útvonalát gyalogosan járják végig. A jármű az utolsó állomásnál, a közút mellett tud várakozni. Minden esetben ez a megoldás ajánlott, ha a jármű vezetője nem kíván részt venni a programban. A teljes táv megtétele lassú sétával kb. négy óra.

Személygépkocsival érkező kisebb társaságok, családi kirándulók a szilárd burkolatú úton tudnak eljutni az indulóállomásra, ahol biztonságban parkolhat az autó. Innen gyalogosan érhető el a „4. Halastavak élővilága” állomás, a betekintő, majd a már bejárt útvonalon kell visszagyalogolni a járműhöz. A teljes táv megtétele lassú sétával kb. három óra.

Rendezvény a Kardoskúti Fehértónál

Agárkosbor

Kerékpárral a záróállomás felől a csatornaparton javasolt a közlekedés, egészen a halastavi betekintőhöz. Itt a kerékpárokat letéve gyalogosan tekinthető meg az ösvény másik szakasza. Időtartam kb. négy óra.

Gyalogosoknak Zsadányban a benzinkúttal szemben kell leszállni az autóbusról. Biharugra felé sétálva a község szélső házától 150 méterre jobbra, a földútra kell fordulni, amely az említett bekötőútra vezet. Az ösvény végétől a legközelebbi autóbussz-megálló egy kilométerre, Zsadány-Fancsikapusztán található. A bejárás teljes időtartama kb. hat óra.

Érdeklődni: Tel./fax: 06-66/498-360.

Mágor-pusztai Tanösvény

Az alig több mint 500 m-es tanösvény a Vésztő-Mágori Történelmi Emlék-

hely bejáratához vezető út mellett indul. Az útvonal bejárásával megismerhetők a védett terület természeti és kultúrtörténeti értékei. A tanösvény a Mágor-dombhoz vezet. A bejárás időtartama kb. másfél-két óra.

Kerékpártúrák

A nemzeti park Dévaványai-Ecsegi-puszták részterületén öt kerékpáros túraútvonal járható be. A túrák javasolt igénybevételi időszaka április 1-jétől október 30-áig terjed. A túrautak folyamán a tájékozódást kerékpárutat jelző oszlopok és információs táblák segítik. Kerékpárok a Réhelyi Látogatóközpontban kölcsönözhetők.

Kijelölt túraútvonalak:

Gabonás-Szilasok (20 km): a közepes hosszúságú útvonalon erdős puszták, sziki erdőssztyep-rét élővilága, a tűzokdúrgás helyszíne tekinthető meg.

Bala-Berettyó-Halastavak (48 km), valamint Bala-Berettyó-Kórészug (43 km): az útvonalak fő látványosságait a Hortobágy-Berettyó folyó szabályozatlan szakasza adja. Fajgazdag növény- és állatvilága kedvező perspektívából figyelhető meg.

Kérsziget-Berettyó-Ecsegfalva (15 km): ecsetpázsitos kaszálórétet, mocsárrétet, szikes foltokat érint az útvonal. A rétek vizes laposain sok madárfaj figyelhető meg. Az útvonal a Hortobágy-Berettyó rövidebb szakaszát is érinti.

Atyaszeg-Csordajárás-Dévaványa (17 km): az útvonal kezdeti szakasza fokozottan védett terület határán halad, amely fontos tűzokélok. Későbbiekben vízimadár-élőhely, zsombékoló mocsárrét, a nagy, egybefüggő puszták változatos vegetációja látható.